

Aktívák búcsúzása

A JATE KISZ Végrehajtó Bizottsága által május 10-én a Liliom utcai klubban rendezett ünnepségen került sor a tíz éves KISZ-tagok emlékjelvényeinek átadására. Emléklapot és aranykoszorús KISZ-jelvényt nyújtottak át azoknak a tagoknak, akik már négy vagy öt alkalommal vettek részt építőtáborozáson. Ekkor búcsúztatták a KISZ Egyetemi Bizottságától és Végrehajtó Bizottságától kivált tagokat is.

Aranykoszorús KISZ-jelvényt kapott Gáta Mária, Lovass, Júlia, Albu Magdolna és Tóth Julianna, Veress Zsuzsa, Fekete Mária Újfalvi Judit, Hajba Teréz, Novák Klára, Biller György és Kutyk Erzsébet a KISZ Központi Bizottsága dicséret oklevelét kapta meg.

Emléklapot adtak át az egyetem KISZ-bizottságából és Végrehajtó Bizottságából kivált, búcsúzó aktíváknak: Abraham Orsolyának, Cserhalmi Zsuzsának, Égető Emesének, Farkas Józsefnek, Ferenc Istvánnak, Göndös Györgynek, Gyulai Józsefnek, Kocsis Lucának, Makl Ferencnek, Obenberger Ilonának, Palotás Jolánnak, Penke Botondnak, Sipos Miklósnak és Tóth Lajosnak.

Vetélkedő

Az Állam- és Jogtudományi Kar KISZ-szervezete tízfordulós vetélkedőt hirdet a nappali tagozat hallgatói részére. Hat fordulónak szakmai jellegű, négy fordulónak pedig általános műveltségi kérdésekre kell válaszolniuk a pályázóknak.

Egy-egy forduló 3-5 kérdéseit a tanszékek állítják össze. Külön kérdéseket kapnak az első és a második évfolyam, valamint a harmad- és negyedéves hallgatók. Ez a csoportosítás az elsajátított szakmai tudásanyaghoz igazodik.

Az első díj jutalma: 2 hetes expressz-utazás, a második helyezett jutalma 300 Ft-os, a harmadik díj pedig 200 Ft-os könyvtulaján. A győztesek pontszáma beleszámít a csoport, illetve az évfolyam tanulmányi eredményébe, oly módon, hogy a jövő félévi tanulmányi verseny értékelésénél az elért pontszámokat a helyezettek pontszámaival összesítik.

Darvas József a főiskolán

Május 28-án a főiskolán ankétot rendeznek az általa megjelentetett Módszertani Közleményekről. Jelen lesznek a szerkesztőtanács tagjai az egyes főiskolákról és tanítóképzelekből, valamint a Művelődésügyi Minisztérium képviselője. A bevezető előadást Darvas József írja fogja tartani. Delután pedig a díszteremben a hallgatókkal találkozik a neves vendég, majd este a November 7. Művelődési Otthonban író-olvasó találkozóra kerül sor.

MŰSZAKI HÓNAP

Az idén májusban kilencedszer került sor Szegeden és Csongrád megye nagyobb városaiban a Műszaki Hónap megrendezésére. Az MTE SZ Csongrád Megyei Tanácsa és a KISZ Csongrád megyei Szervezete, a Szakszervezetek megyei Bizottsága az idén is gazdag programmal szolgálta a műszaki haladást, társadalmunk műszaki, gazdasági kérdéseinek megvitatását.

Egy hónap alatt 90 előadást, 5 filmvetítést, egy kamarakiállítását és egy országos részvételi nagyrendezvényt tartottak. Ezek között szinte minden szakmát egyformán érdeklő három plenáris előadás hangzott el. Dr. Komócsin Mihály, az MSZMP Csongrád megyei Bizottsága titkárnak megnyitotta az előadást, május 2-án, az új gazdasági mechanizmus bevezetésének első évi helyi tapasztalataival és a soron következő feladatokkal foglalkozott. A május 6-i plenáris előadáson dr. Tasnádi Emil, az Országos Találmányi Hivatal elnöke, az újító mozgalom helyzetét és az iparjogvédelem aktuális kérdéseit tárgyalta. A harmadik plenáris előadás a vállalati gazdálkodás aktuális kérdéseivel, a közgazdasági szabályozók adta lehetőségekkel és ezek alkalmazásával foglalkozott.

A Műszaki Hónap 97 rendezvényekből 80 Szegeden, 4 Hódmezővásárhelyen, 8 Szentesen, 3 Csongrádon és 2 Makón volt. Az előadások többségét — mintegy 75%-át — üzemekben, intézményekben, közvetlen a munkaadók mellett rendezték meg.

A központi előadások sorában egy-egy iparágban belül, több szakmát érdeklő témák hangzottak el. Ilyenek voltak azok az előadások, amelyek az egyes vállalatok és az új gazdaságirányítási rendszer kapcsolatával foglalkoztak. A közlekedés tárgykörébe eső rendezvények megosztva tárgyalták szakmai és gazdaságpolitikai kérdéseiket. Az élelmiszeripar szintén jól szolgálta a műszaki hónap célkitűzéseit.

DR. BÁTAYI JENŐ

Különös...

Volt hallgatóit hívta meg május 7-én főiskolánk irodalomtudományi tanszéke. Volt hallgatókat, akik az eltelt évek alatt íróvá, költővé lettek, műveikkel elismerést vívtak ki maguknak, s Alma Materüknek, a főiskolának is. Fenékel Judit, Górnai Imre és Simai Mihály jelent meg a találkozón (Szepesi Attila elfogultsága miatt nem tudott eljönni). A megjelent írók műveiből a főiskolai irodalmi színpad tagjai adtak elő, majd a szerzők is felolvasták a meglehetősen gyér közönség előtt írásaikból.

Meglehetősen gyér... Ugy tűnt, hogy a szereplők többen vannak, mint a hallgatóság. Ez mostanában azonban nem is olyan ritka, nem is olyan különös.

A különös az volt, hogy a vendéglátó irodalomtudományi tanszék elfeledkezett a vendéglátói feladatáról. A megjelent írókat végül is a főiskola egyik hallgatója Petri Ferenc — egyébként tehetséges fiatal költő — mutatta be a közönségnek. Nem akadt a tanszék munkatársai közül egyetlen egy sem, aki — illendően — ellátta volna ezt a feladatot? Igen, ez valóban különös dolog.

Látogatás jogász-katonánál

A Magyar Néphadsereg egyik vidéki alakulatánál előfelvételi katonák teljesítenek szolgálatot. Közöttük vannak azok a fiatalok is, akik a jövő tanévben karunkon kezdik meg egyetemi tanulmányaikat. A kar oktatói és a

kari KISZ-szervezet a konzultációs napokon felkereste az előfelvételi katonákat, hogy a katonai szolgálat mellett engedélyezett és biztosított felkészülést elősegítse. Tájékoztatót kaptak az előfelvételi az új ösztöndíj-rendszeréről is.

TTK diákköri konferencia

A JATE TTK KISZ Szervezete és a Kar Tudományos Diákköri Tanácsa április 24-én és május 3-án rendezte meg helyi tudományos diákköri konferenciáját. Az előadások négy szekcióban — matematikai-fizikai, kémiai, biológiai és földrajzi — hangzóttak el. A negyvenhat szerző dolgozatát egységesen jutalmazták.

Kollégiumi napok a főiskolán

A Szegedi Tanárképző Főiskola kollégiumai és KISZ Végrehajtó Bizottsága április 26-27-én tartotta hagyományos rendezvénysorozatát, a kollégiumi napokat. A program időrendben első eseménye a képzőművészeti kiállítás volt, melyet dr. Szendrei János, a főiskola igazgatója nyitott meg. A megnyitón jelen volt V. I. Kotov, az Odesszai Pedagógiai Főiskola rektorhelyettese is, aki rövid beszédet tartott, majd ajándékot nyújtott át dr. Szendrei Jánosnak. A kiállítás egésze mintha kissé halványabb lett volna a már megszokottnál. Ugyanezen a napon került sor még az új KISZ-klub megnyitására is.

Nemzetfogalom az állam és jog tükrében

ORSZÁGOS VISZONYLATBAN is kezdeményező szerepet töltött be a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara néhány évvel ezelőtt a kari jellegű szakmai-ideológiai ankétok megrendezésében. Ennek keretében számos nagysikerű rendezvényről adhat már számot a jogi kar, s 1969. május 7-én egy újabb kiemelkedő szakmai-ideológiai rendezvénnyel bővült a kari rendezvények repertóriumja.

A nemzetfogalommal kapcsolatos problémákör komplex vizsgálatára került sor az ankét keretében, amelyek előadója dr. Rácz János egyetemi docens, a tudományos szocializmus tanszék vezetője volt.

Az előadáshoz a nemzetfogalommal az állam és a jog területén összefüggő kérdésekből — dr. Nagy Károly tanszékvezető egyetemi docens, dr. Pólay Elemér tanszékvezető egyetemi tanár, dr. Popovics Béla egyetemi adjunktus és dr. Ruzsoly József egyetemi adjunktus készített korreferátumot.

A NEMZETFOGALOM KAPCSÁN több éves vita zajlott — és zajlik ma is — a történészek körében, amelyek eredményei kétségtelenül sok lényeges kérdést felszínre hoztak és tisztáztak. A problémakör azonban megköveteli azok komplex vizsgálatát is. Ismeretes, hogy a nemzetfogalom mibenléte, az ezzel kapcsolatban felmerülő problémák megoldása szoros kapcsolatban van az államrendszer és a jogrendszer kialakításával.

Rácz János előadásában — amely Adalékok a nemzet fogalmának értékeléséhez címet viseli — bemutatta a nemzet szocialista fogalmának kialakítását, a történelemben játszott szerepét. Ismeretes, hogy a nemzet szocialista meghatározásaként a sztálini definíció fogadta el hosszú időn keresztül a szocialista tudomány. Igen lényeges az a körülmény — hangsúlyozta —, hogy e meghatározás 1913-ban született, ami-

kor még egységes kapitalista világrendszer létezett a hozzá kapcsolódó gyarmati rendszerrel együtt. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme után — a több nemzetiségű szocialista állam létrehozása kapcsán — felmerült a definíció felülvizsgálatának szükségessége, a sztálini időszak azonban ezt nem tette lehetővé. A XX. kongresszus után kialakult vita eredményeként megállapította, hogy a nemzet fogalmának meghatározásánál objektív és szubjektív ismérveket is figyelembe kell venni, de utóbbiaknál mindig olyat, amelyek szubjektivitásuk ellenére is megfoghatók (Pl. a „lelki alkot közösség” helyett a „nemzeti öntudat”).

Az előadó az alábbi kritériumokat jelölte meg a nemzet fogalmához: a gazdasági jelleg közössége; a területi egység; az irodalmi és nyelvi egység; az etnikai hovatartozás; a nemzeti államban élés és a nemzeti tudat.

Nagy Károly a nemzetközi jogász szemzőgéből nézve arra mutatott rá, hogy egy egész sor nép, illetve állam — főleg Afrikában és Latin-Amerikában — vonatkozásában még az előbbiekben ismertetett ismérvek alapján sem lehet arról beszélni, hogy van-e ilyen nemzet, vagy nincs, ill. ha van, akkor az a nemzetévvállás folyamatában milyen helyen áll.

Pólay Elemér A nemzet és állam kérdése az ókori Rómában című korreferátumában arra a megállapításra jutott, hogy római nemzetről nem beszélhetünk, csupán római népről. Több oldalról megvizsgálva a kérdést, azt a következtetést szúrta le, hogy a mai fogalmakat sem a nemzet, sem az állam tekintetében nem használhatjuk az ókori Rómára vonatkoztatva.

Popovics Béla A nemzet és a politikai rendszer összefüggései című korreferátumában különösen hangsúlyozta a nemzetiség fogalma meghatározásának szükségességét. E kérdés igen lényeges a közép-európai többnemzetiségű szocialista államokban.

AZ ÜLÉSSZAKON Ruzsoly József A nemzetiségi politika és az államszerkezet problémái az 1918-1919. évi magyarországi forradalmakban című korreferátuma zárta a tudományos szintű szakmai-ideológiai ankétot.

BODNÁR LÁSZLÓ

Dr. Rácz János tanszékvezető egyetemi docens tartott vitaindító referátumot az Állam- és Jogtudományi Karon rendezett kari tudományos ülészakon.

Másnap délelőtt kosárlabda-mérkőzéssel és asztalitenisz-bajnoksággal folytatódott a program, delután pedig a mindig nagyszerű fiúk-lányok labdarúgó-mérkőzésre került sor. Este Pótfői lánykollégium irodalmi csoportjának rendezésében folklór műsort láthattak az érdeklődők.

Pótlás

Most jelent meg az Ady Endre Összes Versei I. Versek (1891-1899) c. kötet, amelyet Koczás Sándor irodalomtörténész rendezett sajtó alá. Az Ady-versek kritikai kiadásának I. köteté, amelynek jórészt (171-479. l.) a jegyzetek alkotják, igen alapos kutatómunkáról tanúskodik. Egyebek mellett annak rendje-módja szerint felülvizsgálta a költemények megjelenési helyeivel kapcsolatos adatokat is. Ilyen vonatkozásban természetesen nem lehet abszolút teljes. Pótlásképpen jegyezzük fel a kimaradt megjelenési adatokat:

37. Azuba. Kolozsvári Egyetemi Lapok, 1902. máj. 11. (349. l.).

46. Strasson meg. Kolozsvári Egyetemi Lapok, 1902. febr. 9. (219. l.).

48. Hervadások. Kolozsvári Egyetemi Lapok, 1901. dec. 1. (97. l.).

Ezt s a várható II. kötetben megjelenő másik négy versnek a Kolozsvári Egyetemi Lapokban való megjelenési adatait egyébként kifejezetten abból a megfontolásból, hogy „esetleg ezeket is figyelembe lehet venni egy későbbi kritikai kiadásnál” lapunkban már korábban közöltük. (Vö. R. J. [Ruzsoly József]: Kilencven éve született Ady Endre. A költő és a Kolozsvári Egyetemi Lapok. Szegedi Egyetem, 1967: 19.).

ÉRDEKVÉDELEM

Válaszol a minisztérium

Mint lapunk április 23-i számában beszámoltunk a KISZ József Attila Tudományegyetemi Bizottsága az új ösztöndíjrendszer tapasztalataival foglalkozó érdekvédelmi konferenciát rendezett, s az itt elhangzott leglényegesebb tapasztalatokról, észrevételekről tájékoztattuk a Művelődésügyi Minisztériumot is. Ezekre a kérdésekre adott választ Kahulits László a Művelődésügyi Minisztérium főosztályvezetője azon a Budapestben tartott értekezleten, amelyre meghívta az egyetemi KISZ-bizottságok képviselőit.

Az új ösztöndíjrendszer alapelvekét szögezte le, hogy egyetemünknek sokkal nagyobb önállóságot biztosítsanak a pénzgazdálkodás területén, amellyel megoldható sok olyan tipikus pénzügyi probléma, mely a hallgatók szociális és tanulmányi ösztöndíj támogatása terén az új ösztöndíj rendelet alapján felmerülhet, de rendeleti szabályozást nem igényel, mert nem általános. Így pl. a rendkívüli szociális segély elosztásával megoldható, hogy tandíjkezdvegyény helyett rendkívüli szociális segéllyel támogassuk az arra érdemes és rászoruló hallgatókat. Ugyancsak ebből a keretből javasolja megoldni a minisztérium az elsőévesek fokozottabb támogatását, tekintettel arra, hogy nem kapnak tanulmányi ösztöndíjat.

A fizikai dolgozók (általában az alacsonyabb keresetű) gyermekeinek — akik nagyobb részt gyengébb alappal érkeznek az egyetemre, tapasztalataink szerint az első évben gyengébb eredményt is érnek el — hátrányosabb helyzetének csökkentését kívánják elősegíteni azáltal, hogy első évben nem kell tandíjat fizetni. Ugyan tanulmányi ösztöndíjat sem kapnak az első évesek, de tekintve, hogy ez az év jelenti a legnagyobb nehézséget a tanulmányi felkészülésben is megmutatókozó hátrányok áthidalására, a tandíjmentesség jobb anyagi helyzetet biztosít a többség számára, mint az esetlegesen biztosított, de az ebben az időszakban szükségszerűen jelentkező tanulmányi eredmények miatt alacsony összegű tanulmányi ösztöndíj.

Ugyancsak a rendkívüli szociális segélyből javasolta megoldani az olyan hallgatók támogatását, kiknek családjában jövedelemmel nem rendelkező nagyszülőket kell eltartani. A kérdés általános szabályozására azért nem kerülhet sor, mert ezt egyrészt adminisztratív úton megoldani nem lehet, másrészt visszaélésekre adhatna lehetőséget.

A minisztérium véleménye szerint — tekintettel arra, hogy 700 Ft-os térítés mellett is csak 165 Ft jut a „szállásdíjra” — lehetetlen lenne kategorizálni kollégiumok között, nem is nézve a kollégiumi elhelyezések széles skáláját.

Az egyetem hatáskörébe tartozik, hogy hogyan értékelje a hallgatók évközi rendszeres kerestetés (a végleges rendelkezés szerint nem kell figyelembe venni a hallgatóknak szakmájával kapcsolatos munkavégzéssel szerzett jövedelmét).

Reggelit a minisztérium a márciusi kérésének megfelelően — tehát változatlan térítési díjak mellett — biztosítani nem tud, tekintettel arra, hogy az országos viszonylatban 15 millió forint többlet kiadást jelentene.